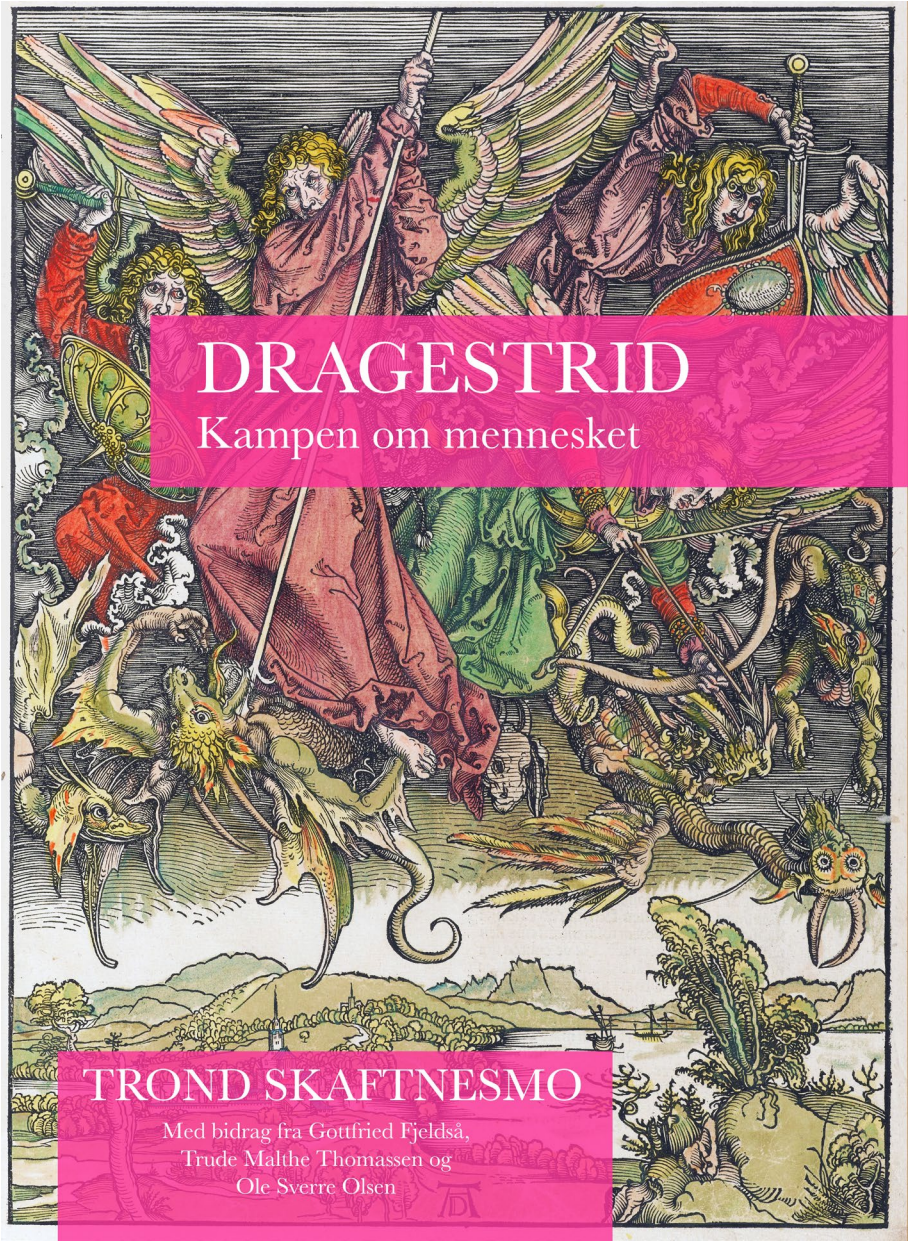

DRAGESTRID

Kampen om mennesket

TROND SKAFTNESMO

Med bidrag fra Gottfried Fjeldså,
Trude Malthe Thomassen og
Ole Sverre Olsen

Dragestrid

- Kampen om mennesket -

Trond Skaftnesmo

*- med bidrag fra Gottfried Straube Fjeldså,
Trude Malthé Thomassen og Ole Sverre Olsen -*

Paradigmeskifte forlag 2022

Paradigmeskifte forlag AS, 2022

Trykk: Omega Trykk AS

Innbinding: Bokbinderiet Johnsen AS

ISBN: 978-82-93235-44-6

1. opplag 2022

www.paradigmeskifte.no

Forsidebilde av Albrecht Dürer: commons.wikimedia.org

INNHold

FORORD.....	9
KAPITTEL 1: INTRODUKSJON	12
KAPITTEL 2: THE INKLINKS – DRAGEDREPERNE VED OXFORD	18
Mellom anelse og innsikt.....	18
Tolkien – kampen mot dødsfaltene	21
Ringenes herre.....	22
Ringbærerer Frodo	27
Trollmannen Gandalf	29
Lewis – Legenden om Narnia	31
Barfield – tankens klare lys.....	43
KAPITTEL 3: DRAGEMAKTENE – EN ESOTERISK DEMONOLOGI.....	46
Djevelen er en metafor	46
Det ondes misjon.....	49
Englehierarkiene.....	51
Lucifers fristelse og Ahrimans bedrag	54
Kristus og motstandermaktene	60
1879: Mikael's kamp med dragen	61
1899: Utgangen av Kali Yuga	66
Asuras – Den tredje motstandermakten	67
1933: Lys og mørke	72
Dyret fra avgrunnen.....	74

Sorat-vesenet.....	77
Sorat-angrepene.....	80
Angrepet på jeget.....	84
Hvem leder Asuras-åndene?	86
Ahrimans inkarnasjon	88
Ahrimanske symptomer	92
 KAPITTEL 4: SORATS AVTRYKK I MEDISIN OG TEKNOVITENSKAP –	
IMPULSEN FRA GONDISHAPUR.....	100
Gondishapur – en ukjent historie.....	100
Våre arabiske røtter	102
Senantikkens vitenskap.....	104
«Vekk med filosofene»	108
Akademiet i Gondishapur	109
Historiens understrøm	113
Dramaet bak kulissene	115
Visdommens hus	119
Averroës versus Thomas	121
Fra Luther til Blackmore.....	122
Francis Bacon	124
Fra ideer til idoler	126
Fra ånd til informasjon	127
Alt er bits & bytes	131
 KAPITTEL 5: GENTEKNOLOGIEN & FRANCIS BACONS UTOPIER	
New Atlantis	135
Genteknologiens fødsel.....	137
Chargaffs advarsel.....	139
Cricks visjon.....	141
Hvorfor tingene forsvinner	145

KAPITTEL 6: FRA SEKULÆR HUMANISME TIL TRANSHUMANISME	157
En begrepsavklaring.....	157
Hva mangler?	159
Vi er alle maskiner.....	161
En irrasjonell fordom	163
Bioetikken	164
Eugenikken.....	168
Transhuman bioetikk	171
Vidunderlige nye verden – Huxley & Harari	178
Barbara Marx Hubbard – Den luciferiske versjonen.....	185
Totalitarismens psykologi.....	189
Mannen som gjerne ville bli en kyborg	193
Del 1: Neil Harbisson – Verdens første kyborg.....	193
Del 2: Et evolusjonsperspektiv på kyborg-fenomenet.....	197
KAPITTEL 7: DRAGESTRIDEN BLIR PERSONLIG.....	207
Åpent brev i Haugesunds avis	207
Angriperne finner en åpen dør.....	212
Stinkende hundelik.....	216
Steiners advarsel til vår tid	218
Fordømmelser ikke debatt	219
KAPITTEL 8: DRAGESTRIDEN OG DET GLOBALE SPILLET	226
Tregrening eller totalitarisme	226
Propaganda og sensur.....	238
Covid-løgnene.....	246
Lukten av Sorat.....	251
Dette er 1938.....	263
APPENDIKS: KRISTUSMØTER I VÅR TID OG DERES BETYDNING	266

Hvor var Gud?.....	266
George Ritchie.....	268
Aksel Heltoft	275
Charlotte Rørth.....	281
Å overvinne angsten	289
LITTERATUR.....	294
SLUTTNTER.....	298

FORORD

Denne boken handler om den dragestriden vi nå står midt inne i, men som har sin rot i lengst svunne tider. Denne dragestriden raser både i oss og rundt oss. Noen hint fra de siste års meny av skremsler, noen iverksatt og andre varslet, kan minne oss om dimensjonene: nedstengning av økonomi og demokrati; avkortning i rettigheter vi har tatt for gitt – som fri bevegelse og forsamlingsfrihet; vaksinepress og vaksinepass; World Economic Forums visjon om *The Great Reset* markedsført under mottoet ‘Build Back Better’ og et samfunn – eller hva det skal kalles – bygd på biometrisk overvåkning, kunstig intelligens og en transhumanistisk ideologi. Ja, jeg glemte rent å nevne viruset, SARS-Cov-2. Det hører selvsagt også med, skjønt vi nå har fått et nytt skremsel å tenke på, monkeypox, som spottefugler sier har en k for mye.

Disse symptomene angår altså ikke bare vår helse, men også samfunnets helse. De utfordrer oss på alle plan; fysisk, sjelelig, moralsk og åndelig. Fremfor alt utfordrer de oss til å gjøre opp vårt eksistensielle regnskap og svare på dype spørsmål som: Hva betyr det å være menneske på jorden? Hva er umistelig i vår eksistens som menneske? Er vår frihet verdt å kjempe for? Er den ikke uansett en illusjon? Er ikke liv og sikkerhet tross alt det viktigste? Eller hadde Benjamin Franklin et poeng, da han sa: «Den som er villig til å gi opp sin essensielle frihet for å kjøpe seg litt midlertidig sikkerhet, fortjener hverken frihet eller sikkerhet.» Kanskje ser vi nå at vi også kan føye til ... *og vil miste både frihet og sikkerhet.*

Utfordringen gjelder altså vårt menneskebilde. Det gode med krisen, om vi kan si det slik, er at vi nå, hver for oss, blir nødt til å svare på det spørsmålet vi stadig har skjøvet foran oss: *hva vil det si å være menneske?* Ellers kan vi ikke velge

veien videre. Og da blir den valgt for oss, av krefter vi ikke kjenner. En slik utfordring og et slikt valg, med slike konsekvenser og dimensjoner, har vi aldri før blitt stilt overfor. I dag blir hvert myndig menneske, praktisk talt over hele kloden, veldig konkret utfordret på dette. Det valget hver enkelt tar, kan avgjøre den enkeltes livsvei og skjebne, liv og død. Det valget vi kommer ut med i sum, som folk og samfunn, vil forme verdens skjebne for lang tid fremover.

Vi hører sirenesangen som lover oss materiell trygghet og sikkerhet, til og med utryddelse av sykdom og død. Det eneste vi selv skal yte for å oppnå dette, er å gi avkall på vårt jeg – sinnets privatliv, vår frihet til å forme vårt liv slik vi vil og tenke og tro hva vi vil. Og er denne friheten en illusjon, fordi vi essensielt er biologiske maskiner, er det vel ikke for mye forlangt?

Er vi derimot noe mer enn biologiske maskiner, er vi kallet til å leve i frihet, kan vi betrakte dagens krise som vår skjebnetime. Og da har dette angrepet også en dypere bakgrunn enn de ideologiske, politiske eller økonomiske drivkrefter som forholdsvis lett lar seg identifisere. Det er denne dypere – det vil si spirituelle – bakgrunnen som her skal løftes frem.

Mens *konsekvensene* av dragestriden er særdeles synlige, er striden selv usynlig for det ytre øyet, da den foregår i vårt indre, i vår bevissthet. For å kunne se og fortolke dragestriden på rett vis, må vi da også aktivisere vårt indre øye. Det er på samme vis med erkjennelsen av naturens lover: Heller ikke tyngdeloven – eller noen annen naturlov – kan ses i naiv og ytre forstand. Men vi kan se eplet som faller. Og vi kan erkjenne den kraften som virker i denne hendelsen og i tilsvarende fenomener. Med den samme sikkerhet som vi erkjenner de fysiske krefter som virker i naturen, kan vi også erkjenne de åndelige krefter som virker i mennesket og mellom mennesker. I begge tilfeller må vi gå fenomenologisk til verks. Idet vi fordyper oss i de aktuelle fenomenene, kan vi innse hvilke krefter som kommer til uttrykk på denne måten.

De arenaer der kampen skjer, er både omkring oss og i oss. De er å finne i media og politikk, i vitenskap og medisin, osv. Men fremfor alt skjer kampen i hver enkelt menneskesjel. Det er et fenomenfelt vi alle har tilgang til og der vi har førstehånds erfaring.

* * *

Boken er blitt til i dialog med flere medspillere. Det er også tatt med tre bidrag fra eksterne forfattere. Det lengste er fra min forlegger gjennom mange år, Gottfried Straube Fjeldså, som i delkapitlet *Lukten av Sorat* skildrer bestemte likhetstrekk mellom vår tid og de 12 mørke årene 1933-45. Videre har Trude Malthe Thomassen og Ole Sverre Olsen medvirket til delkapitlet *Mannen som gjerne ville bli en kyborg*. Jeg takker alle tre for deres verdifulle bidrag til boken.

Trond Skafnesmo
Haugesund høsten 2022

KAPITTEL 1:

INTRODUKSJON

Vi lever i en tid full av angst. Denne angsten kan brukes – og blir brukt – som et redskap for å demontere vårt demokrati, sette til side våre rettigheter og friheter: Bevegelsesfrihet, forsamlingsfrihet, ytringsfrihet, full kroppslig og medisinsk selvbestemmelse, osv. Alt dette vi regnet som ukrenkelig og selvsagt.

Og hvorfra kommer så angsten? Hva begrunner den? Dypest sett er det en angst for døden. Og den er begrunnet i en utbredt tro, vel den vanligste folketroen i vår kultur; at fødsel og død er rammen for hele vår eksistens. Hvis dette livet er alt vi har, er vi villig til å ofre alt for å beholde det. Så da er det bare å skremme oss (med korona eller terror eller klima eller hva det måtte være) for å ta fra oss alt, absolutt alt som gjør livet verdt å leve. Paradoksalt nok.

Vi er åpenbart fanget i en logisk felle. Kan vi tenke oss ut av den? Ja, vi kan faktisk tenke oss ut av denne fellen, fordi vi i første omgang har tenkt oss inn i den. Vi kan rent tankemessig føre bevis for at det premiss som ligger til grunn for angsten må være feil. Som ved alle tankemessige bevis, er også dette åpent for inspeksjon: Vi kan se om det stemmer eller ikke bare ved å tenke det konsekvent igjennom.

Beviset kan formuleres i noen få setninger. Vil du se det? Da må du *tankemessig* følge nøye med, for her kommer det:

All eksperimentell vitenskap er basert på den forståelse at handlingene til den som utfører eksperimentet er *intensjonale*, og ikke hendelser som bare skjer. Det er ingen fysiske lover som dekker intensjonalitet (forstått som sinnets rettethet mot objekter). Eksperimentell fysikk krever distinksjonen mellom fortid og fremtid, begrepet om nåtid, og friheten til den som utfører eksperimentet til å velge de initiale betingelsene. For å teste eksperimentelt

om et gitt fysisk forløp er årsaksbestemt [kausalt], er det nødvendig at den som utfører eksperimentet har friheten til *bevist å velge* (innenfor vel avgrensede rammer) en stimulus og så registrere responsen. [...] *Å fornekte denne valgfriheten hos den som utfører eksperimentet, er å fornekte meningen med eksperimentell forskning.* Enhver eksperimentell undersøkelse forutsetter at den spesielle utforming og iverksettelse av eksperimentet er i overensstemmelse med – *men ikke eksklusivt bestemt av* – kjente fysiske lover. Denne situasjonen innebærer ikke at de grunnleggende prinsippene for fysikk er inkonsistente eller ikke valide, men bare at de ikke kan gjøres ansvarlige for intensjonalt valgte eksperimentelle arrangement og initiale betingelser. (Primas, 2009)

Det er Hans Primas (1928-2014), professor i fysisk og teoretisk kjemi, som har formulert dette innlysende avsnittet. Som vi ser, bruker han naturvitenskapens eksperimentelle metode som inngang for å begrunne en instans som *ikke* kan avledes fra noen naturlover. Det er en instans som rekker ut over naturlovenes *nødvendighet* samt bidrag fra en kvantefysisk *tilfeldighet*.¹

Andre har formulert det på andre måter, men kjernen er over alt den samme: Det er denne instansen som kjennetegner oss som tenkende og frie vesener. Uten den finnes det ingen eksperimentell vitenskap og heller ingen argumentasjon.

Hva *er* så denne tredje instansen? Hva skal vi kalle den? Før i verden ble den kalt *gudegnisten* i oss eller vår *evige ånd*. Vi kunne også kalle den vårt *jeg*, for det er en unik instans i hver enkelt.

Kan denne innsikten hjelpe oss til å overvinne angsten for døden? Hva betyr det for meg å vite at mitt *jeg* ikke kan avledes fra fysiske lover, at det ikke er en rent kroppslig instans? Det betyr at min eksistens ikke er definert eller begrenset av materiens lover, av den fysiske kroppens eksistens. Hvilken befriende oppdagelse!

Dette evige i oss, er vår vesenskerne. Den må ikke forveksles med *personligheten*, som farges av sosiale roller, av oppdragelse og utdanning, osv. Personligheten er så å si de sosiale klærne vi har på oss, en kolleksjon vi stadig fornyer underveis i livet. Ved døden tar vi disse klærne av oss. På samme vis legger vi også av oss den utbrukte kroppen.

* * *

Som leseren vil skjønne av denne innledningen, er det en temmelig vidstrakt reise vi har lagt ut på. Det vil bli en reise i tid og rom, en *studiereise* i vår egen åndshistorie. For å forstå dybden i den krisen vi står inne i, må vi nemlig se den i en dyptgående spirituell og historisk kontekst. Den omfatter en innsikt i vår egen evolusjon gjennom flere liv og jordtilstander.

Sjokkerende? Hinsides sunn fornuft? Ja, slik fortoner det seg nok målt mot den oppfatningen av jordtilværelsen, av historien og av oss selv som vi har arvet fra 1800-tallets materialisme. Den har som vi vet bitt seg fast i våre lærebøker. Den regnes fortsatt som en premiss for all undervisning på høyskoler og universiteter, og kan leses mellom linjene i alle relevante artikler i så å si alle medier. Men den er gått ut på dato. Og det skjedde ikke i går, heller ikke i forgårs, men ved det forrige århundreskiftet. Alle lærebøker, forelesninger og artikler som markedsfører denne materialismen burde merkes med «best før 1900». Det kommer vi tilbake til.

Kapittel 2 byr på et dypdykk ned i noen av de moderne mytefortellinger, som tematiserer vår tids dragestrid – nemlig trilogien *Ringenes herre* og *Narnia-serien*. Disse fortellingene byr seg frem som en frodig diktning om kampen mellom gode og onde fantasivesener, hinsides vår egen virkelighet. Lest slik er de spennende litteratur for unge sjeler, ikke mer enn det. Men lik de klassiske folkeeventyr og myter, kan de også si oss noe viktig om den dragestriden som

skjer her og nå. Og som vi skal se, gir de forbausende direkte og detaljert kunnskap om dette.

Kapittel 3 løfter på det lokket som i moderne tid har lagt seg over den spirituelle kunnskapen om det ondes vesen. Det har passet Fanden godt at vi ikke lenger tror på ham, like lite som vi tror på engler eller et liv etter dette eller Vårherre selv. Selvsagt er det mange *attergløymere* som fortsatt tror, både på det ene og det andre. Men vi må vel innrømme at denne troen etter hvert er blitt sterkt privatisert. I den ledende sekulære og akademiske kulturen regnes alt dette som etterlevninger av en forlengst utlevd kultur. I vår *kunnskapskultur* er engler og demoner et studieobjekt for kulturanthropologer, etnologer, kunsthistorikere og psykiatere. Materialismen – den idé (ja, det er faktisk en idé!) at alt er materie eller virkninger av det materielle – tas for gitt, som regel uuttalt. De som tenker andre tanker, er i beste fall naive og kulturhistorisk akterutseilte. I verste fall er de syke på sinnet.

Folk som evner å se med hjertet, ser annerledes på dette. Som skogens dikter, Hans Børli. Han har formulert det slik i diktet «Alt du tror er alt» (Børli, 1998):

*Kjødet, materien, tingene –
alt du tror er
Alt,
er bare aske,
varm hvitaske
som holder Åndens ild
levende
den korte natten
mellom to evigheter av
ufattelig lys.*

* * *

Kan det likevel være slik, selv om Børli skulle ha rett, at *materialismen* har sin historiske misjon? Ja, det er faktisk tenkbart, hvis historien handler om en utvikling av vårt *vesen*, for eksempel at vi skal kunne utvikle oss til frie og selvstendige individer. I så fall ligger det i kortene at vi på et gitt tidspunkt må slippe Guds hånd. Og da er materialismen et effektivt middel til å oppnå dette. I et slikt perspektiv får også konfrontasjonen med det onde, *motstandermaktene* som Rudolf Steiner kaller dem, en mening. Alt dette skal vi komme tilbake til.

I kapittel 4, 5 og 6 presenteres bestemte spirituelle og historiske impulser, som virker videre i vår egen tids dragestrid. Dels gjelder det eksotiske tildragelser fra en fjern fortid, hendelser det ikke sto noe om i våre lærebøker, som for eksempel den såkalte *Gondishapur-impulsen*. Dels gjelder det høyst aktuelle strømninger, som tidvis løftes frem i media med like deler skrekk og fascinasjon. *Transhumanismen* er det fremste eksempelet. Som om vi ikke tålte sannheten, blir fenomenet gjerne ufarliggjort som noe eksentrisk, ville ideer som svirrer rundt i hodet på folk som Ray Kurzweil og Elon Musk. Men vi snakker her om en strømning med ambisjoner om å erobre verden og som allerede er kommet langt på vei mot å realisere sitt mål.

Med transhumanismen står vi midt i vår egen tids drama, med klare føringer i retning av et globalt overvåkingssamfunn og helsediktatur. I de siste kapitlene er det disse symptomer som står i fokus, fortsatt med et blikk på deres spirituelle bakgrunn og betydning.

Stilt overfor temaets bredde og dybde, kan boken aldri bli grundig nok, spesielt ikke som studiebok. Flere emner, som her må behandles mer summarisk, er grundig belyst i min bok *Vaksinetvang i skyggen av koronakrisen* (2020). Et eksempel er nettopp vaksinehistorie, som utgjør en viktig og symptomatisk del av medisinsens historie.

En annen tematikk som kunne fortjene en egen studiebok, gjelder dypstatens terroraksjoner og falske flagg-aksjoner (á la *Operasjon Gladio* og *911*) og deres psykologiske operasjoner (*psyops*) for å feilplassere skyld og avlede publikum. At slike operasjoner oppnår sine propagandamål blir tydelig når «alle vet» (uten noen som helst undersøkelser) at ethvert forsøk på avsløring av slike operasjoner er «konspirasjonstenkning». Som CIA-sjef (1981-1987) William J. Casey sa det: *We'll know our disinformation program is complete when everything the American public believes is false.*²

En innføring til denne tematikken finnes i min bok *TabuTema 911* (2019).

Flere av bokens kapitler er bearbeidet materiale fra tidligere publiserte essays. Skjønt det her er satt inn i en langt videre kontekst, er essayets selvstendige form i stor grad beholdt. Det betyr at hvert kapittel (med litt godvilje) kan leses og forstås for seg, selv om en ikke har lest resten av boken. Hvert kapittel gir imidlertid substans til – og øker muligheten for å se – det *dypmønsteret* som binder alt sammen og som boken essensielt handler om.

Hvilket mønster er så det? Dypest sett snakker vi om *urbildet for vår spirituelle evolusjon*. Det er fremfor alt beskrevet i kapittel 3, riktignok med vekt på «vrangsidene» (det ondes virksomhet). En oversikt over «rettsiden» av utviklingsmønsteret, er gitt min bok *Verdensordet* (2018), under navnet U-kurven.

Vi skal imidlertid begynne i et tilsynelatende utenforliggende litterært kosmos, som utviklet seg i Oxford fra 1930-årene til 1950-tallet. Som vi skal se gir de bilder og fortellinger som ble skapt der en nøkkel for å tolke mye av det som skjer i dag, så vel i samfunnet som i våre individuelle biografier.

KAPITTEL 2:

THE INKLINGS –

DRAGEDREPERNE VED

OXFORD

The Inklings var en litterær klubb ved Oxford University, som eksisterte i tiden mellom 1930 og et stykke ut på 1950-tallet. Her vanket en engere krets av studenter og ansatte to ganger i uken til høytlesning, diskusjoner og festlig lag. Ikke noe oppsiktsvekkende ved dette, rent bortsett fra at klubbens to fremste medlemmer, C. S. Lewis og J. R. R. Tolkien, skulle legge grunnsteinen for moderne mytopoetisk litteratur, såkalt *High Fantasy*. Tar vi også med en tredje 'Inkling', Owen Barfield, har vi nevnt tre av de største dragedreperne på 1900-tallet. Alle tre formidlet dype spirituelle innsikter og anvisninger for vår egen tids dragestrid. I det følgende vil jeg skissere dette miljøet, og så gå inn på noen eksempler fra deres univers.³

MELLOM ANELSE OG INNSIKT

The Inklings kan oversettes med *annelsene*, eller (med stor i) – *de med anelsene*. Navnet var ifølge Tolkien «en henvisning til folk med vage eller halvformede anelser og ideer pluss de som dyppet i blekk [*ink*]».⁴ Den som leser Tolkiens og Lewis' litterære hovedverk, vil finne en rød tråd gjennom de anelser og ideer som levde i denne gruppen. Men først den som leser den tredje Inkling, Owen Barfield, erfarer at anelsene blir til krystallklare innsikter. Etter å ha lest hovedverkene til alle tre, er det mitt inntrykk at de alle var inspirert av *Antroposofia*.⁵ Men kun Barfield visste det.

Meget kort sagt: Om en ville skildre vår tids dragestrid i en moderne litterær form, passende for barn i alderen 9-12 år, ville et verk som *Narnia*-bøkene (Lewis) vært et blinkskudd. Og skulle en på lignende vis skildre den for ungdom i alderen 13-18, ville det vært vanskelig å overgå *Ringenes herre* (Tolkien). Inspirasjonskilden bak alt dette var *den evige apokalypsen*, den kampen mellom gode og onde åndsmakter, som vår historie handler om. Men her er mer: Det skinner gjennom visse esoteriske innsikter, både i *Narnia* og i *Ringenes herre*, som går tilbake til Rudolf Steiners skildringer av vår tids dragestrid.

Blant *Inklings*-vennene var det imidlertid offisielt bare Barfield som lot seg inspirere av Steiners esoterikk. Men Barfield hadde en sterk innflytelse på Lewis så vel som Tolkien. Wikipedia sier om dette bl.a. følgende:

Barfield var en av grunnleggerne av den Oxford-baserte litterære klubben *The Inklings*, og har vært kjent som «den første og siste Inkling». Han hadde en sterk innflytelse på C. S. Lewis, og gjennom sin bok *Poetic Diction* hadde han også en betydelig virkning på J. R. R. Tolkien. Lewis var en god venn av Barfield fra 1919, og kalte Barfield «den beste og viseste av mine uoffisielle lærere».⁶

Det fremgår ikke av dette om Barfields innflytelse også skulle ha omfattet elementer av hans spirituelle idégrunnlag, antroposofien. Bedømt ut fra den ytre biografien til Lewis og Tolkien, synes ikke dette å være tilfelle. Men i Lewis' selvbiografiske bok *Surprised by Joy*, karakteriserer han Barfield som «the Second Friend», og sier:

Men den andre vennen er den som er uenig med deg om så å si alt. Han er ikke så mye ditt alter ego som ditt anti-ego. Selvsagt deler han dine interesser; ellers ville han slettes ikke ha blitt din venn. Men han har tilnærmet seg disse interessene fra en annen vinkel. Han har lest alle de rette bøkene, men han har fått de gale tingene ut av hver eneste en av dem. Det er som om han talte ditt eget språk, men uttalte det feil. Hvordan kan han så gjennomført nesten ha rett og likevel ikke ha rett?⁷

Her erklæres på den ene siden en klar intellektuell distanse. Samtidig kan en merke hvordan avstanden overvinnes av en hjerte-hengivenhet, som tillater både undring og beundring.

Tolkien var gjennom hele livet en dedikert katolikk. Lewis var overbevist ateist fra han var 15 år gammel. Etter flere års omgang med Tolkien og Barfield, ble han fra 31-årsalderen teist, og endte opp som medlem av den anglikanske kirken. Hverken Lewis eller Tolkien uttrykte noe behov for en ytterligere oppgradering av sitt livssyn. Ikke desto mindre går deres skildringer av onde og gode vesener, kampen om mennesket, spirituelle utviklingsprinsipper med mer langt utenpå de rammer og det innhold deres respektive kirkesamfunn kunne stå for. Derimot samstemmer disse skildringene, støpt i en litterær form, godt med eldre esoteriske tradisjoner (som norrøne og keltiske) og nyere esoterikk. I særlig grad samstemmer de med antroposofien. Så ble da også begge forfattere stadig fordømt av sine trofeller som krypto-okkultister.

Hvor hadde de sine ideer fra? Hvor mye av inspirasjonen som kom fra Barfield, fra norrøne kilder eller fra oven, betyr kanskje ikke så mye for den rent litterære opplevelsen. Men ved å granske deres verk med et esoterisk blikk, kan vi oppdage et inspirasjonsrom en etasje over den ytre handlingen. Og det er en gave for den voksne og mer filosofisk anlagte leser.